

รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานขององค์กรทางการเงินชุมชนใน
ด้านการออมและการเข้าถึงแหล่งทุนที่เป็นธรรม

Patterns of Strengthening in Organization Performance of Community
Micro-Financial in Saving and Fair Fund Receive

สุรัชย์ กังวล¹ และพหล ศักดิ์กะทัศน์²
Surachai Kungwon¹ and Phahol Sakkatat²

¹คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จ.เชียงใหม่ 50290

²คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จ.เชียงใหม่ 50290

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพัฒนาการขององค์กรการเงินชุมชน 2) ศึกษาความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการที่เกี่ยวกับการออมและการให้สินเชื่อ ขององค์กรการเงินชุมชน และ 3) ศึกษารูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการออมและการให้สินเชื่อ ขององค์กรการเงินชุมชน โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 อำเภอ 345 หมู่บ้าน (กองทุน) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมคือ แบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการทดสอบความตรงของเนื้อหาและความเชื่อมั่น สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าฐานนิยม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการสนทนากลุ่มกับประธานเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ จำนวน 10 อำเภอ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปและตีความหมายของข้อค้นพบต่างๆ ผลการวิจัยพบว่า

พัฒนาการขององค์กรการเงินชุมชน (กองทุนหมู่บ้านฯ) ส่วนใหญ่เริ่มเปิดดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 โดยจะเปิดทำการเดือนละครั้ง ปัจจุบันจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลแล้วทุกกองทุนและกองทุนที่เข้มแข็งได้ยกระดับเป็นสถาบันการเงินชุมชน จำนวน 25 กองทุน โดยจะได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจากธนาคารออมสินมากที่สุด ส่วนพัฒนาการด้านจำนวนสมาชิก ซึ่งเมื่อเริ่มก่อตั้งจะมีจำนวนสมาชิก เฉลี่ย 122 คนต่อกองทุน ปัจจุบันจะมีจำนวนสมาชิก เฉลี่ย 175 คนต่อกองทุน และมีคณะกรรมการ เฉลี่ย 10.5 คนต่อกองทุน การระดมเงินออมส่วนใหญ่ได้จากประเภทเงินออมสัจจะมากที่สุด การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากทุกประเภท ร้อยละ 3 ต่อปี อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ปกติ ร้อยละ 6.0 ต่อปี (ค่าฐานนิยม) และส่วนใหญ่กองทุนจะปล่อยเงินกู้เพื่อ

วัตถุประสงค์ด้านการค้าขายมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านเกษตรกรรม สมาชิกมีการส่งใช้เงินกู้ตามสัญญา (หนี้ปกติ) จำนวน 344 กองทุน ผลประกอบการในรอบปีบัญชีที่ผ่านมาได้รับกำไรสุทธิจำนวน 334 กองทุน โดยมีกำไรสุทธิเฉลี่ย 122,867.62 บาทต่อกองทุน

ความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการที่เกี่ยวกับการออมและการให้สินเชื่อ อันประกอบด้วย 1) ทูทางสังคม 2) เครือข่าย 3) ภาวะผู้นำ 4) การมีส่วนร่วม 5) กระบวนการบริหารจัดการ 6) การออมและการให้สินเชื่อ และ 7) ศักยภาพนั้น โดยภาพรวมระดับความเข้มแข็งอยู่ในระดับมากที่คะแนนเฉลี่ยรวม 3.61

รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านการออม ได้แก่ 1) กองทุนต้องสร้างภาพลักษณ์ของตัวคณะกรรมการในการเป็นผู้นำที่ดี เสียสละ ซื่อสัตย์ อุทิศตนในการทำงานและรู้บทบาทหน้าที่ 2) กองทุนต้องทำการสร้างความเชื่อมั่น ความน่าเชื่อถือ สร้างศรัทธา ในการบริหารงานของกองทุนอย่างโปร่งใส 3) กองทุนต้องยึดระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัดในเรื่องการระดมทุน 4) กองทุนต้องทำการประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอและต้องชี้ให้สมาชิกเห็นถึงประโยชน์จากการออม 5) กองทุนควรใช้กลยุทธ์ “การกู้แบ่งออม” คือ การบังคับให้สมาชิกฝากเงินกับกองทุนเมื่อต้องการเงินกู้ 6) กองทุนต้องสร้างวินัยทางการเงินให้กับสมาชิก และ 7) สมาชิกต้องมีส่วนร่วมในการร่วมประชุม ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์กับกองทุน

สำหรับรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านการให้สินเชื่อ ได้แก่ 1) กองทุนต้องมีผู้นำที่ดี เสียสละ ซื่อสัตย์ อุทิศตนในการทำงานและรู้บทบาทหน้าที่ของตน 2) สมาชิกต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับกองทุน 3) การวิเคราะห์สินเชื่อต้องทำอย่างมีประสิทธิภาพ 4) คณะกรรมการต้องพิจารณาให้เงินกู้ตามความต้องการหรือตามวัตถุประสงค์ที่จะนำไปใช้ประกอบอาชีพเพื่อก่อให้เกิดรายได้จริงๆ 5) กองทุนต้องทำการติดตามหนี้อย่างสม่ำเสมอ 6) สร้างวินัยทางการเงินให้แก่สมาชิก 7) กองทุนต้องแนะนำให้สมาชิกผู้กู้ทำประกันความเสี่ยง และ 8) การรับสมาชิกใหม่ กองทุนต้องพิจารณาโดยยึดระเบียบ ข้อบังคับในการรับเข้าเป็นสมาชิกอย่างเคร่งครัด คือการให้โอกาสทุกคนเข้ามาเป็นสมาชิกได้

คำสำคัญ: องค์การเงินชุมชน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ความเข้มแข็ง

Abstract

This research aimed to studies: 1) the development of a community financial organization; 2) strength of the managerial administration related to savings and credit offering of the community financial organization; and 3) strengthening pattern on savings and credit offering of community financial organization. The study was conducted based on the opinions of 9 districts, 345 villages (Funds) in Chiang Mai province. Research tools included a set of questionnaires, interviews, and descriptive statistical analysis by using percentage, mean, mode, and standard deviation. In terms of the qualitative data, we focus on group discussion collected from 10 district presidents of Villages Fund networks.

Research results showed that majority of the village funds had begun to operate since 2001, which operate once a month. Nevertheless, all of the village funds nowadays have already registered as a juristic person, with 25 sturdy village funds supported by Government Saving Bank. At the beginning of establishment, the averages of member were around 122 members per village funds and increase regularly almost 175 members per village funds with 10.5 committee members these days. The most savings assembly was obtained by Satcha saving, the interest rate fixed at three percent per year for all type of deposit accounts and six percent per year (mode) for loan account. The village funds released loans for commerce and agriculture respectively. However, from the previous year, 334 members repaid loans in accordance with the contract (normal debts) with the average net profit 122,867.62 baths per village fund.

The managerial administration in savings and credit offered mean score 3.61, this consisted: 1) social capital 2) networks 3) leadership 4) participation 5) managerial administration procedures 6) savings and credit offering and 7) welfare.

Furthermore, the village fund's savings strengthening pattern were consisted by: 1) good leadership with sacrifice, honestly, work performance and perception on their roles and duties 2) construct reliability, trustworthiness, faith, and accountable task management 3) hold rules and regulations strictly in terms of fund assembly 4) saving advantages announcement 5) the loaning and saving strategy, which members may enforced to deposit while loaning 6) construct savings discipline and 7) all members must participate in the meeting, planning, implementation, and benefit sharing.

In addition, the strengthening pattern on access to fair fund sources and credit offering were as follows: 1) the village fund have good leaders with sacrifice, honesty, and perception on their roles and duties 2) members must participate in every activities that arranged by the village funds 3) the efficiency of credit analyzed 4) the consideration of loans in accordance with their purposes 5) always follow members' debts 6) financial discipline must be constructed for all members 7) risk insurance suggestion for members who got a loan and 8) village funds should follow the rules and regulations that give others an opportunities to be membered.

Key words: Micro-Financial, Village and Urban Community Fund, Strength